

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ara I lej

V. évfolyam 124 sz.

1936 május 8.

Péntek

ANGLIA KILÉP A NÉPSZÖVETSÉGBŐL

Az Egyesült Államok nem ismeri el Olaszország uralmát Abesszinia fölött

Visszavonják az olaszellenes megtorló intézkedéseket

Róma, május 6.

Ismeretes, hogy Mussolini hétfőre összehívta az olasz parlamentet, hogy bejelentse Addis-Abeba elfoglalását. Az olaszok hétfőn nem tudtak bevonulni az abesszin fővárosba, úgy, hogy Mussolini beszédét tegnapra halasztotta. Biztonság okaért azonban, mivel tartott attól, hogy az olaszok még mindig nem érik el a fővárost, rendeletet adott ki, hogy mindenki riadókészültségben legyen.

Kedden egész délelőtt várták a riadójelet, amely egyúttal azt is jelenti, hogy az olasz csapatok bevonultak Addis Abebába. Pontosan 5 óra 50 perckor egész Olaszország területén megszólaltak a harangok és a szirénák, amely jel volt Olaszország polgárainak, hogy gyűljenek össze. A házak azonnal lobogódiszt öltöttek és az ablakokban millió és millió villanykörte árasztott vakító fényt. A közlekedés az utcákon teljesen megakadt.

Háromnegyed nyolckor a Venezia téren mintegy fél millió ember szorongott és várta a Ducet, aki kevéssel később kilépett a Palato Venezia középső erkélyére, amely biborszőnyegekkel volt borítva. A tömeg leirhatatlan tombolásra kezdett, amikor Mussolinit megpillantotta.

Abban a pillanatban, amikor Mussolini felemelte kezét, a dolgozó szobája átlakából éles reflektorfény gyulladt fel és megvilágította a Duce hatalmas alakját.

Percek múlva tudták csak lecsendesíteni a lelkesedésében ordító tömeget, majd a Duce megkezdte beszédét:

„Fekete ingesek, Fascista forradalmárok. Olasz férfiak és olasz nők, Olaszország fiai és barátai a tengereken és hegyeken túl. Halljátok szavaimat. Badaglio tábornagy táviratozza:”

„Ma, május 5-én négy órakor győzelmes csapataink élén bevonultam Addis Abebába.”

„Bejelentem Olaszországnak és az egész világnak, hogy a háborúnak vége. A béke helyreállt. Megindultan és büszkén jelentem ki, hogy Abesszinia Olaszországé.”

Ujabb éljenzés, majd a Duce tovább folytatta nagyjelentőségű beszédét, amelynek végén a párt főtitkára bejelentette, hogy az olasz mozgósítást megszüntették.

Páris, május 6.

A francia lapok vezető helyen foglalkoznak Addis Abeba elfoglalásával. Azt egyö-

tétien megállapítják, hogy most már tovább nem lehet fenntartani a megtorló intézkedéseket. Ezt vallja a kormány felhivatalosa, a Petit Parisien is, amely szerint a népszövetségi alapokmányban sehol sincs egy pont sem, amely egy háboruban már nem álló állam ellen megtorló intézkedéseket tartalmazna.

London, május 6.

Az angol sajtó tartózkodva fogadta a végleges győzelem hírére. A kormányban még nem alakult ki a végső felfogás. — A Morning Post szerint Anglia a népszövetségi tanács hétfői ülésén csatlakozni fog a népszövetségi tanács többségének elhatározásához.

Az angol kormány felhivatalosa, a Daily Telegraph szerint nincs semmi értelme a további megtorló intézkedéseknek, annál is inkább, mert Mussolini ösztönén együtt akar működni az európai béke érdekében Angliával.

Washington, május 6.

Az amerikai kormány hivatalosan még nem nyilatkozott Abesszinia elfoglalásáról. Az a tény, hogy az addis-abebai amerikai követ-olasz csapatokat hívott nem egy ízben segít, nagyon kényessé tette Amerika helyzetét. Tegnap este fél 11 órakor is az ame-

rikai követséget abesszin hordák támadták meg és a követség személyzete csak úgy tudott megmenekülni, hogy az olasz főparancsnokságtól egy ezred katonát kértek. Az ezred olasz katona megszábadította a szorongatott helyzetben levő amerikai úl-lampolgárokat.

Egyes amerikai lapok azonban azt írják, hogy Amerika nem fogja elismerni Abesszinia elfoglalását, amint már egyszer megtette ezt Mandzsukuoval szemben.

Európában nagy érdeklődéssel várják a washingtoni kormány lépését.

London, május 6.

Az angol alsóházban a munkáspárti csoport követelni fogja, hogy Anglia szigorítsa meg a megtorló intézkedéseket Olaszország ellen, hogy azok ne élvezhessék a győzelem eredményét.

Eden angol külügyminiszter válaszolt a felszólalásra és kijelentette, hogy az angol kormánynak jól meg kell fontolni az ország külpolitikáját a Népszövetséggel szemben.

A Daily Express ezzel kapcsolatban azt írja, hogy Eden kijelentése azt jelenti, hogy Anglia visszavonul a jelenlegi Népszövetségből.

Csehszlovákia külügyminisztere is részt vesz a Balkán-értekezleten

Belgrád, május 6.

A Balkán konferencia bezárását egy nappal későbbre halasztották, mert meg akarták várni Krofta dr cseh külügyminisztert, aki a kisantant konferenciára teg-

nap reggel érkezett meg a jugoszláv fővárosba. Csehszlovák bevonásával a Balkán konferencia még egy ülést tart, amelyen nagyfontosságú kérdéseket fognak meg tárgyalni.

Hitler visszatáncol?

Német katonák nem járhatnak egyenruhában a határok mentén

Berlin, május 6.

Blomberg tábornok, a német véderő parancsnok hadügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint a francia, belga és cseh határ mentén 5 kilométeres zónában

tilos a német hadsereg tagjainak egyenruhában járniuk.

A hivatalos jelentés szerint ez csak figyelmi intézkedés, amely meg volt már a világháború előtt is.

A pünkösdi tombola 33. száma

Megvan a román-magyar sportbéke!

Budapest, május 6.
A román-magyar sportbéke kedden este megszületett a magyar fővárosban. A béka kötést megpecsételő jegyzőkönyv aláírását, amely előbbi jelentésünk szerint csak a napokban történt volna meg, este 8 órakor megejtették s a szabad érintkezés Románia és Magyarország sportolói között azonnali hatállyal érvénybelépett. A jegyzőkönyvet román részről Neagu Boerescu, magyar

részről dr. Kelemen Kornél, az OTT elnöke írták alá.

A jegyzőkönyvben leszögezték, hogy a két ország között újból megindul a sportérintkezés, a sport minden ágában. A jegyzőkönyv további részében mindkét ország kötelezi magát az érintkezés zavartalan-ságának biztosítására, a felmerült vitás esetekben az illetékes fórumok döntenek.

Zelea Codreanu és Stelescu felmentette a galatii esküdtszék

Bucuresti, május 6.
A galatii esküdtszék előtt kedden kezdtek meg a Beresti községbeli zendülés perének tárgyalását. A per két fővádoltja, Mihail Stelescu és Zelea Codreanu, az egykori vaskor volt vezérei. Tekintettel a két vádlott közt levő ellentétekre, a hatóságok erőlyes óvintézkedéseket fogantatosítottak. Codreanu és Stelescu több társukkal együtt avval vádolják, hogy 1934 november 3-án, egy választási gyűlés alkalmával teljesen tántalmazták Ciobanu csendőrmestert, aki fel akarta tartóztatni a Beresti községbe bevonuló vaskoristákat. Az őrmester fellépésére az adott okot, hogy a

községben járvány dult s a hatóságok zárlatot rendeltek el.

Az igazságügyi palota bejárata előtt csendőri és katonai záróvonalat vontak a hatóságok. A megye összes csendőreit a városba rendelték az összes rendőrtisztekkel együtt.

A vádlottakat már reggel négy órakor átvitték az ügyészségi fogházból az igazságügyi palotába. A per reggel kilenc órakor kezdődött. A védelem ingerülten emelt kifogást az ellen, hogy zsidók is helyet foglalhassanak az esküdtek között. Végül Fischel Kaplanschkit mégis besorozták az esküdtek közé. A vádirat felolvasása után Codreanu adta elő, hogyan folyt le a berestii összecsapás.

Codreanu után a többi vádlottat hallgatták ki. Valamennyien egybehangzóan vallottak. Ciobanu őrmester úgy adja elő a történeteket, hogy először Codreanu megütötte őt, azután Stelescu is bántalmazta. Stelescu revolvert fogott rá, a többi vádlott pedig ráugrott és leteperte.

Az ügyvédek rövid védőbeszédet mondtak s az esküdtek tanácskozássra vonultak vissza. Negyedóra múlva ki is hirdették ítéletüket: Az összes vádlottakat felmentették. Az ítélet kihirdetése után Codreanu, Stelescu és társaikat azonnal szabadlábra helyezték.

Szőlősgazdák és gyümölcs-termelők figyelmébe!

Vermorel rendszerű

permetező gépek

megérkeztek. — összes gyümölcsvédelmi szerek: **Darsin, Amonil, Toxylin** stb. stb. — **Raffia I-a, Rézgálic** legolcsóbban

Lichtmann & László

Oradea, P. Mihai Viteazul 7. Telefon 91.

Bestiális hitvesgyilkosság Craiovában

Konyhakéssel döfte át felesége mellét az ittas építész

Craiova, május 6.
Borzalmas hitvesgyilkosság történt Craiovában a Pastorului utca 3-as számú ház egyik lakásában.

Itt élt már évek óta Bernard Romano építésmunkás feleségével együtt. A férfi azonban iszákos volt és több ízben megtörtént, hogy részegen hazatérve a korcsmából megverte feleségét.

Tegnap este is a munkás részegen érkezett haza, ahol veszekedni kezdett feleségével, amiért az nem várta őt felöltözve és friss vacsorával. A veszekedésből, mint rendszeren verekedés lett, illetőleg a férfi verni kezdte az asszonyt, aki a súlyos fájdalommal nem bírta elviselni és úgy ahogy volt, egy szál hálóbíngben, ki akart szaladni a szobából. Már az ajtóban volt, amikor a férfi hirtelen felkapta az asztalon heverő konyhakést és teljes erővel az asszony felé dobta. A hatalmas kés belefuródott a szerencsétlen asszony hátába oly erővel, hogy a kés hegye a nő melléből állott ki. Az asszony vértől borítva esett össze és mielőtt bármilyen segítség is érkezhetett volna, meghalt.

A borzalmas gyilkosság hírére az után lakó emberek összegyűltek a ház elé és

megakarták lincselni a gyilkos férjet, akit a rendőrség emberei mentettek ki a felzúgott tömeg kezei közül. A gyilkost a rendőrség letartóztatta.

Időjárás

Keleti, északkeleti szél, több helyen záporos és zivatar. Néhány helyen jégeső. A hőmérséklet kissé csökken.

Elővágandó és összegyűjtendő

33

Igazoló szelvény.

Aki a szelvényeket összegyűjti, az résztvehet az ajándék tombolában

Április - május

A NAP

★

Cirkuszt és kenyeret!

Addis Abeba elesett...

A távirati ügynökségek kissé elhamarkodva jelentették be, Mussolini kissé elhamarkodva hívta egybe a parlamentet. A bevonulás híre és az annak nyomán támadt lelkesedés 24 órával előzte meg a tényeket, amelyeken azonban ez sem változtat.

Most nem foglalkozunk azzal, hogy milyen hatással lesz Abesszinia összeomlása a dolgok további folyására. De érdemes egy kissé körülnézni abban a városban, ahol a Cézárók kései utóda és utánpótlása, a Duce örömmámorban rezgő hangon jelenti be a nagy eseményt.

Évezredekkel ezelőtt a Cézárók uralkodtak Róma felett és ez az uralkodás épp oly önkényuralom volt, mint aminő a mai.

Az ország dolgai felől a nép mit se tudott. Nem is érdekelte. Néha-néha nagy tömegek tódultak a Via Appiára, a Forum fel és elkeseredve zárták öklüket: Kenyeret és cirkuszt.

Kenyeret nem kaptak.

De cirkuszt annál többet.

Ártatlan emberek kiontott véres festette vörösre az oroszláncok porondját és a tömeg dörgő tapsai elnyomták a gyomor korgását.

Évezredek elmúltával a helyzet veszedelmesen kezd ismét erre a helyzetre hasonlítani. Róma fölött új Cézár gögös tekintete siklik el. Az ország dolgai felől a nép mit sem tud. Nem is érdekli!

Talán ezt nem lehet mondani. De egy bizonyos: nem szabad, hogy érdekelje.

A nép azonban nyomorog, a nép azonban titokban mégis elégedetlen. A népnek most is, mint évezredek előtt, kenyér és cirkusz kellene.

Nem mondják ki. Nem merik kimondani.

De a Duce tudja jól, mi kell a népnek.

Kenyeret persze nem tud adni.

Cirkuszt annál inkább.

Összehívja a parlamentet, hogy bejelentse a hét hónap óta tartó rémség végét. Kiadja a parancsot, hogy: Addis-Abebat pedig ekkor és ekkor el kell foglalni, mert a népnek ekkor és ekkor be akarom jelenteni a nagy teljesítményt.

Az ember engedelmes, de a természet nem mindig. Esőzések, rossz utak akadályozhatják a parancs teljesítését. Mint az most történt. Teljes huszonnégy órát késett a bevonulás. A Duce öklét rázhatta és Bodoglio bizonyára kegyvesztett lesz. De most már teljes a cirkusz: a Duce fényes egyenruhában, hátmögött hatalmas fényező által ontott misztikus fényben jelentette be a nagy eseményt.

Az emberek tapsoltak a cirkusznak, — mit tehettek volna mást?

De a tapsokon keresztül mégis csak lehetett hallani a gyomorok korgását.

2. oldal

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1936 május 8.

Betegsegélyző illetéket kell fizetni a természetbeni illetmények után is

A betegsegélyző járuléki osztályok új beosztása

Bucuresti, május 6.

A munkásbiztosító pénztár központi igazgatósága rendeletet küldött a betegsegélyző pénztáranak, amelyben az iparosok, munkások és alkalmazottak járuléki osztályának új beosztásáról intézkedik. Eszerint 1936 április elsejétől kezdve az alkalmazottakat nemcsak készpénzben kapott fizetésük után, hanem az esetleg természetben kapott illetmény után kell a járuléki osztályokba beosztani. A munkaadó iparosok és munkások, akik műhelyeikben vagy lakásukon dolgoznak, a III. IV. és V. osztályba sorozandók, a III. osztályba kerülnek azok,

akik maguk dolgoznak munkások vagy tanulók nélkül. Ugyanide sorozzák azokat a munkásokat is, akik odahaza dolgoznak, a IV. osztályba kerülnek azok az iparosok, akik tanulókkal és az V. osztályba kerülnek azok, akik segéddel dolgoznak. Az V. osztályba azokat a 18. életévüket be nem töltött tanulókat, gyakornokokat sorozzák, akiknek vagy nincs fizetésük, vagy a havi fizetésük nem haladja meg a 600 lejt. — A munkaadók semmi körülmények között sem lehetnek alkalmazottaiknál alacsonyabb osztályban.

Csak a gyárosok, vagy a kisiparosok is kötelesek fizetni a munkanélküli illetéket?

Timisoara, május 6.

A timisoarai itélőtábla elvi jelentőségű döntéssel tisztázta az egyszázalékos munkanélküli segély kérdését. Több vállalat, így a lugoji Muschong cég is vonakodott az egyszázalékos segélyt megfizetni, mire perre került a dolog és az itélőtábla kötelezte a vállalatot a munkanélküli illeték megfizetésére, azzal az indoklással, hogy a gyárosok szövetsége által kötött egyezmény a szövetség

minden tagjára érvényes és kötelező. A gyárosok országos szövetségének tagjai, ennélfogva kötelesek az egyszázalékos illetéket fizetni és a betegsegélyzőnek joga van a hátralékok miatt foglalni. A kereskedelmi és kisebb ipari üzemek, amelyek nem tagjai a gyárosok országos szövetségének a táblai döntés szerint tehát nem volnának kötelesek az egyszázalékos illetéket fizetni.

Felakasztotta magát a cellában egy adoni-i tolvaj,

mert rokonai hírül hozták, hogy menyasszonya nem vár rá tovább

Zalau, május 6.

Néhány hónappal ezelőtt másfél évi börtönre ítélte a zalauai törvényszék Bratan Gavril legényt, aki több rendbeli lopást követett el. Vasárnap, a rendes fogolylátogatási idő alatt a rokonai meglátogatták, a kik Adoniból szülőfalujából azon hirt hozták

hogy menyasszonya nem hajlandó tovább rá várni és máshoz megy férjhez.

Ez annyira hatott a fiatal legényre, hogy amikor rokonai eltávoztak és visszavezették cellájába, bánatában nadrágszija-val felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt.

Holnap, pénteken délelőtti ünnepélyes keretek között nyitják meg a Budapesti Nemzetközi Vásárt

Nagyszabású idegenforgalmi kiállítása is lesz a vásárnak

(Budapesti tudósítónktól.) Holnap, pénteken délelőtti ünnepélyes keretek között nyitják meg a Budapesti Nemzetközi Vásárt. Lobogódiszben áll már a magyar főváros, vidékiekkel és külföldiekkel tele minden szálloda és mindenki izgatottan várja a megnyitás nagy parádéját, amely után felárulnak a vásárváros kapui, hogy mindenki szabadon gyönyörködhesen a felhalmozott és csodálatos keretbe foglalt kincsekben.

Van a vásárnak egy újabb szenzációja is: az utolsó percben határozták el, hogy nagyszabású idegenforgalmi kiállítást is rendeznek. Óriási nagycsarnokot építettek erre a célra, hogy egyetlen épületben mutathassák be Magyarország minden gyógykincsét és hogy mindenkivel megismertessék a magyarországi üdülőhelyeket. Ez az első alkalom, hogy egyetlen helyen és rövid időn belül szerezhet pontos tájékozódást a közönség minden nyaralási lehetőségről, de meg arról is, hogy a különböző gyógyhelyek és a különböző gyógyforrások milyen betegségekre nyújtanak gyógyulási lehetőséget. Az ismert és ma már többnyire világhírű budapesti és vidéki magyar gyógyhe-

lyek között ott vannak már az ujak: Debrecen, Szolnok és Hajduszoboszló is, amely városokban tudvalevően csak nemrégiben tártak fel gyógyforrásokat és építettek egész modern fürdőket. A kiállítás kis, de élethű modellekben, diórámákban és fényképekben mutatja be az összes nyaralóhelyeket s a prospektusok, amelyeket a látogatók között osztanak ki, egész részletes tájékoztatást adnak a nyaralási lehetőségekről.

Olyan részletes és olyan tökéletes ez a kiállítás, hogy bárki könnyen dönthet arról, hogy hol akar nyaralni az idén. A külföldiek akár fel is kereshetik azokat a helyeket, amelyeket nyaralásra szemeltek ki, hiszen vásárigazolványukban három olyan szelvény van, amely lehetővé teszi, hogy Magyarország határain belül Budapestről három különböző utazást tegyenek rendkívül kedvezményes áron.

A vásárigazolvány utazási- és vízumkedvezményeivel egyébként a külföldiek május 18-án déli 12 óráig érkezhetnek Budapestre és május 28-ig tartózkodhatnak Magyarországon.

Viisszanyertem egészségemet, elviselhetőbbé lett öregségem

írja C. Georgescu, turnu magurelei kereskedő (Str. Căp. Stanculescu 12) és így folytatja:

Hetvenegy éves vagyok. Hosszu éven keresztül szenvedtem gyomorbajban és állandó szédülésem volt, mely betegségek ágybanfekvésére kényszerítettek. Ezenkívül állandóan kínzó és fojtogató gyomorégésem is volt.

Két üveg Gastro D. használata után teljesen felépültem. Elismerésem jeléül ajánlottam a Gastro D-t mindazoknak, akik megkérdezték, hogyan lettem egyszerre makkegészséges, mikor azelőtt oly súlyos beteg voltam.

Azután a levél hálaadó és elismerő szavakkal végződik.

Ebből az esetből láthatja mindenki, mi az oka annak, hogy a Gastro D. oly nagy népszerűségnek örvend a szenvedők között? Azért, mert gyógyító hatása oly nagy, hogy egy öreg ember is elmondhatja, hogy a Gastro D. megkönnyebbitette az öregségét.

Kapható gyógyszerárakban. Megrendelhető 130 lej utánvétellel a vezérképviseletnél, Császár Gyógyszertár, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Szökött fegyencet fogtak el Targu-Muresen

Targu Mures, május 6

Szenzációs fogást csinált a tg.-muresi rendőrség. Sikerült elfogni és ártalmatlanná tenni Veith Stefan többszörösen büntetett betörőt, aki néhány hónappal ezelőtt szökött meg az aradi börtönből, ahol három éves börtönbüntetését ülte.

Veith Stefan nem kevesebb, mint öt betörést követett el Aradról való szökése után Tg.-Muresen, majd áttette működési terét Mediasra, ahol szintén egy betörést követett el. Innen Sighisoarara ment, ahol betört Kovács vendéglős üzletébe, ahonnan nagyobb mennyiségű pénzt vitt el. Amikor már nagyon meleg lett lába alatt a talaj, akkor visszatért Tg. Muresre, ahol azonban az első kísérletnél rajta vesztett.

A betörőt most átkísérik úgy Sighisoarara, mint Mediasra, hogy a helyszíni szemlét megejtsék.

Rádió műsor

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti: 18 Lemezek. 20.15 Anghel Virica énekel. 20.45 Zongoraművek. 21.25 Rádiózenekar.

Budapest: 7.45 Torna. Utána hanglemezek. 11 Hírek 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vígjelző szolgálat. 13 Déli harangszó időjárásjelentés. 13.05 Hont Erzsébet énekel. 13.30 Hírek. 14.30 Cigányzenekar. 18.30 Tárogató zongorakísérettel. 19.20 Tánclemezek. 21.05 Külföldi negyedóra. 23.20 Szalonzenekar. — 24.20 Cigányzene.

PÉNTEK

Bucuresti: 18 Szórakoztató zene. 20.20 Új lemezek. 21.20 Rádiózenekar. 22.45 Szalonzenekar. 24 Motzoi zenekara.

Budapest: 7.45 Torna. Utána hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vígjelző szolgálat. 13 Déli harangszó időjárásjelentés. 13.05 Séta a Nemzetközi Vásáron. 18 Magyar nóták cigányzenekarral. 18.30 Pluhár István sporthírei. 19.30 Leányvásár operett. 22 Alexander Borovszky zongorázik. — 22.40 Cigányzene Kalmár Pál énekszámaival. 24 Új Magyar Vonósnégyes.

3

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1936 május 8.

Anglia az olimpiásról való távolmaradással fenyegetőzik

Berlin, május 6.
Berlin lakosságát meglepően érintette az a nem mindennapi tünet, hogy a Stürmer a legvadabban uszító antiszemita hecclap plakátai már nem tarkítják a falakat. Ami még ennél is különösebb az, hogy a Stürmer csökkentette példányszámait, még pedig abból az okból kifolyólag, hogy

a nemzeti szocialista párt megvonta segélyét a laptól.

Streicher, a Stürmer főszerkesztője keserűs hangon ír erről a segélymegvonásról s kijelenti, hogy ugylátszik, már a nemzeti

szocialista párton belül is csökkent az antisemitizmus.

Ezzel szemben a valóság az, hogy a zsidóüldözés éppen úgy tart Németországban, mint eddig. Viszont Anglia bizalmasan értesítette Németországot, hogy amennyiben az antiszemita tüntetéseket nem szüntetik be, úgy számítani lehet arra is, hogy az angol közvélemény nyomása folytán

Anglia nem vesz részt az olimpiai játékokon.

Ettől pedig úgy látszik jobban fél a hitlerista Németország, mint a Stürmer támadásai től.

Egyetlen késszurással megölte komáját,

mert az erőszakkal elvitte a korcsmából

Satu Mare, május 6.
Gelu községben halálos késelés történt. Giurgiu Gavrilă 46 éves földműves komájával, Bedea Avrammal mulatott a falu korcsmájában. Már tul votak az éjfélen, amikor a korcsmáros távozásra szólította fel őket, de a holtreszeg Giurgiu annak sehogyse akart eleget tenni. Bedea erőszakkal távolította el az ivóból s megindultak hazafelé.

Féluton Giurgiu, a részeg ember makacsságával elhatározta, hogy visszamegy a korcsmába. Kitépte magát a Bedea kezéből, de a korcsma már zárva volt. A részeg ember erre borzasztó dühbe gurult.

Amennyire részegsége engedte, komája után sietett, utól is érte és felelősségre vonta, amiért kihozta a korcsmából. A kezében levő bottal Bedea felé sujtott, akit az

ütés a vállán ért, majd amikor a megvadult emberrel szemben védekezni próbált, ez kést rántott s Bedea ba szurt, a kést a mellébe hatolt. Véresen esett össze s tizenkét perc múlva meghalt.

Giurgiut, aki vallomása szerint semmire sem emlékszik, a csendőrség letartóztatta s bekisérték az ügyészség fogházába.

Elsüllyedt egy kereskedelmi gőzös

Newyork, május 6.

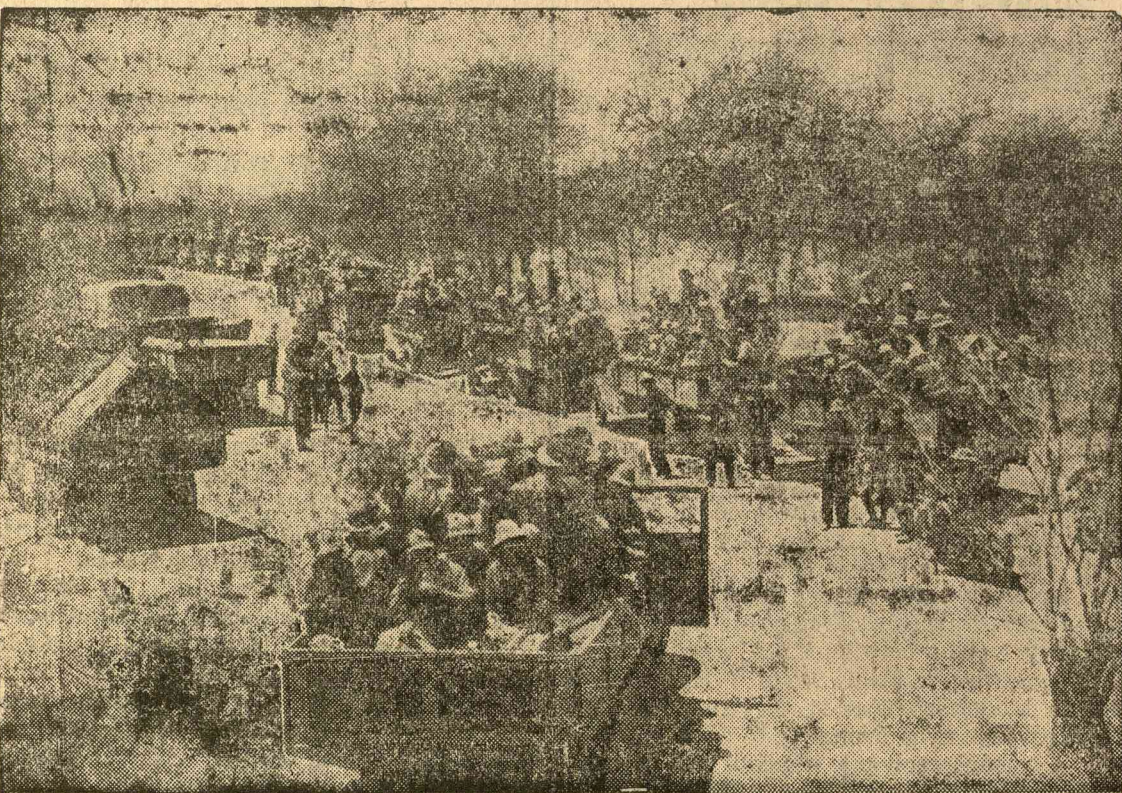
Sulyos hajókatasztrófa történt az Atlanti Óceánon a nantucketi uszó világítótorony mellett. Sötét éjjel a Penter nevű kanadai hajó 5000 tonna áruval megrakodva összeütközött a City of Auckland nevű amerikai hajóval. Az összeütközés folytán oly sulyosan megsérült a kanadai hajó alváza, hogy a hajó sebesen süllyedni kezdett és már csak arról lehetett szó, hogy a 35 főből álló személyzetet megmentésék. Az 5000 tonna áru odaveszett.

Házhelyek eladók

Margareta uccában Calea Victoriei (Sorompói) villamos megállótól 5 pernyi távolságra a város legegészségesebb helyén, a szilvás strand-fürdő közvetlen közelében, előnyös

részletfizetésre már 10000 leltől

Értekezni a helyszínen, Guttenberg ucca 8 sz. és Dr. Dancea Mialós ügyvédnél, Grăde, Parcul Stefan Cel Mare 15. szám. Telefon 7-74.

Az afrikai háború utolsó felvonása

A motorizált olasz csapatok bevonulnak Addis Abebába.

Véres rózsák

— Detektívregény —

16

— Mióta szolgál itt?

— Negyven éve. Mint lovászyerek kezdtem a nagyságos ur apjánál. Ha tudnám, ki követte el ezt a szörnyű bünt, a tulajdon két öreg kezemmel fojtánám meg.

— A büntetést bizza csak öregem az igazságszolgáltatásra! Maga arról beszéljen, hogy tegnap este mi történt? Mit mondott magának a gazdája a bucsuzásnál?

— Semmi különös. Ugy köszönt el, mint máskor. Pontosan ugyanugy.

— Voltak a professzornak ellenségei? Mit tud erről?

— Dehogy voltak kérem! Egy ilyen jó embernek!

— És semmi különösét nem vett észre a házban?

— De kérem alázattal... a legutóbbi időben észrevettem valamit... valami különösét...

— Beszéljen beszéljen!

— Félt a nagyságos ur... igen, igen meg volt ijedve... Bizonyosan votl rá valami oka, mert egy ilyen hős, aki úgy puszkázta le az oroszlanokat és vizilovakat, mint a nyulat és még a nagy rengetegben sem ijedt meg semmitől, bizonyára itthon sem rettent meg a saját árnyékától...

— Folytassa tovább! Ne kelljen minden szót harapófogóval kihuzni magából.

— Éjszaka rosszul aludt. Ezt onnan tudom, hogy délutánoként néha órákig pihent. Régebben ilyesmi nem fordult elő. — Le sem dőlt napközben.

— Mikor vette észre ezt a változást?

— Minden megváltozott, amióta olyan különös látogatók keresték fel.

— Miféle látogatók? Erről beszéljen öregem! Szedje össze magát és mondjon el mindent!

Nem tudom pontosan elmondani, nem voltam jelen kéremalássan. De Fanny kisasszony tudna beszélni a dologról.

— Ki az a Fanny kisasszony?

— A gépirónó. Nagyon rendes, dolgos leány. Ő is észrevette, hogy a gazdánkkal valami változás történt. Két nappal ezelőtt nehéz vasredőnyökkel szereltette fel a dolgozószoba ablakait. Hát erre mi szükség volt?

— A kert az utcáig nyulik?

— Nem kérem. De egy másik kerten keresztül el lehet jutni a La Source utcára.

— Azt sem tudja, hogy kik voltak a rejtélyes látogatók?

— Feketék voltak, nem mifajta emberek. Mióta ezek itt jártak, jó gazdám minden zajra felugrott, még a csengetésre is.. A nagy pisztolyát is megtöltötte és mindig a szobájában tartogatta. Még aggódtam emiatt. Tetszik látni, mit ért vele! Ha jött a baj, még csak nem is használhatta a revolvert!

Ezen az éjszakán nem hallott valami különös zajt?

— Semmit a világon, pedig kérem hála Istennek, igen jó fülem van és ha a gazdám csak egy kicsit kiáltott volna... akkor talán nem esett volna meg ez a borzalmas szerencsétlenség.

— Maga biztos abban, hogy az este nem volt rózsacsokor a dolgozó szobában?

— Olyan igaz, mint ahogy Pascalnak hívják. Csak nem képzeli, hogy a törvény urai előtt hazudni fogok. Nem vettem én a szájamba soha életemben hazugságot. A nagyságos ur nem is szívelte a virágot a szobájában, mert mindig megfájdult a feje a szagától. Meg sem maradt olyan szobában, amelyikben virágot tartottak...

(Folyt. köv.)

Meghalt a pieri verekedés áldozata

Marghita, május 6.

Annak idején beszámoltunk arról a verekedésről, mely még a múlt év márciusában történt a Marghita közelében fekvő csendes Pier községben.

Egy vasárnap reggel, amikor a falu apja-nagyja a templomba ment imádkozni, Báthori Zsigmond jómódu fiatal gazdálkodó otthon maradt és a lovakat etette, mire szülei hazaértek, Báthorit hatalmas vértócsában találták a jászol mellett éppen a lovak lába alatt.

Első percben az a gyanu merült fel, hogy Báthorit a lovak rugták olyan súlyosan össze, de a csendőrség kitűnő őrmestere csakhamar megállapította, hogy verekedés történt.

Báthorit annak idején a carei közkórházba szállították be ahol gondos ápolás alá vették. Báthori pár hét múlva magához ért és amikor vallatni kezdték, azt a szenzációs vallomást tette, hogy nem a lovak rugták meg, hanem barátai, Szatmári Zsigmond és Kovács Elemér akarták agyonütni.

A szenzációs vallomás után a csendőrség a zalaui ügyészségre szállította a tetteseket, akiket a törvényszék 1—1 évi fegyháza ítelt. Mint értesülünk, a szerencsétlenül járt Báthori Zsigmond a napokban ki-szenvedett és már el is temették, de a zalaui ügyészség rendeletére dr Rosenberg (Andred) és dr Nagel (Pieri) körorvos a holttestet felboncolták, megállapították, hogy Báthori testén súlyos ütések nyoma volt látható és annak következménye volt a fiatal gazdálkodó halála. (K. I.)

Olcsón, jól és divatosan ruházkodni

Kovács A. uriszabóságában

lehet Str. Alexandri 9. Jó munka, pontos szállítás!

A nemzeti parasztpárti salmarmegyei gyűlése

Somcuta, május 6.

A nemzeti parasztpárt megyei szervezete most tartotta évi rendes közgyűlését Somcuton. A gyűlésen megjelentek: Popovics Mihály volt pénzügyminiszter, a párt-szervezet elnöke, Brebán Sándor kanonok, Moldován Valér volt miniszter, dr Popa Augustin volt képviselő, dr Lázár Illés, dr Dobasi Endre, dr Demien Titu, dr Dersidan János, Barbul Gábor és sokan mások.

A közgyűlés a gimnázium mögötti parkban folyt le háromezer főnyi hallgatóság előtt. Popovics Mihály elnöki megnyitójában felvázolta a politikai helyzetet és az ország gazdasági leromlását. A nemzeti parasztpárt nevében a liberálisok azonnali távozását követelte. Barbul Gábor főtitkár az évi jelentést tette meg, amelyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

A gyűlésen Lázár Illés dr is felszólalt, majd Moldován Valér és Brebán Sándor intéztek fulmináns támadást a kormány ellen.

A közgyűlés végeztével bankett volt, utána a fővárosi vendégek hazautaztak.

Házassággal végződött

25-ik évemet töltöttem be az idén s már el voltam keseredve, hogy férjhez mennem nem sikerül. Bevallom őszintén, hogy aggályaim indokoltak voltak, mert arcomon évek óta apró kis pattanások és pulykatozás szerű szeplők voltak, ilyen arccal természetesen nem is mertem a férjhezmenésre gondolni.

Most ezután mondok köszönetet a Floreal krémek gyártójának, hogy sikerült szeplős, pattanásos, májfoltos arcomat a Floreal 2 számú krémmel megtisztítani, oly tökéletesen, hogy a férfiak is felfigyeltek rám. S min: boldog menyasszony ígéretet teszek, hogy a jövőben csak Florealt veszek.

S. M. Oradea.

U. I. Floreal krémek főlerakata: Pap Drogueria, Oradea, Bulv. Reg. Ferd. 9. Floreal krémek ára tégelyenként 40 lei. Naponta postai szétküldés.

A virágzó tavasz varázsa, amikor a lélek is intenzívebben él, elborítja a világot. A tavaszi idillek közepette mennyi boldogságot hozna az Állami Sorsjáték nyerevénye...

Éppen ezért, fiatalok és öregek, a ma örömet, a holnapét, a szép emlékeket megszerezni lépjete a szerencse útjára.

VÁSÁROLJÁTOK SORSJEGYÉT, IDEJÉBEN.

MÁJUS 15-ÉN lesz a harmadik osztály húzása.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

Nagy erdőtüz Satu-Mare közelében

Egy kiránduló társaság szalonnasütése után visszamaradt parázs gyújtotta fel az erdőt

Satu Mare, május 6.

Tegnap délből a 487. számú vasúti órház telefonon jelentette az állomási rendőrségnek, hogy Micula község határában levő Sárerdőben nagy tűz pusztít. Az állomási rendőrség értesítette a tűzoltóságot, amely egy autófecskendővel és hat hivatásos tűzzel azonnal a helyszínre ment.

Mire a tűzoltóság megérkezett, az erdő már hatalmas területen lángokban állott. — A tűzoltóság körülárkolt az égő területet. Négy órai megfeszített munka után sikerült a tűz továbbterjedését megakadályozni, amit nagyban elősegített az is, hogy szél csend volt.

A tűz mintegy hetven hold területen pusztított és több mint 600 tölgyfa cseméje elhamvadt.

A csendőrség erélyes nyomozást indított annak megállapítására, hogy mi okozta a tüzet. Az eddigiek szerint egy kiránduló társaság szalonnát süített az erdő tisztásán és az otthagytott parászból keletkezett a tűz. A kár jelentékeny.

Véres verekedés a templomban

Amikor két

jelölt küzd a kántortanítói állásért

Ismail, május 6.

Necrasovca Veche községben nem mindennapi ügyben indítottak nyomozást a csendőrök. — A falu lakossága körében ugyanis egy idő óta különös hadjárat észlelhető. A faluban meghalt a kántortanító és a lakosság két pártra szakadt. Mindkét kántorjelöltnek megvannak a maga hívei és a maga ellenségei. A választási hadjárat már odáig fajult, hogy a két párt többször összeverekedett egymással. Legutóbb a templomban robbantak ki az ellenségeskedések, a pap miséje közben egyszerre csak éles hangzó ballatszött fel, az egyik párt megse-

besített egy kis gyermeket, aki az ellenpárt vezérének az unokája volt. Erre aztán kiltört a botrány. Az imakönyv mellől egyszerű re csak előkerült a bicska és a két párt ott a templomban nekítámadt egymásnak. A verekedésnek végül is a csendőrség vetett véget. A verekedés provokálói Aftim Mutariu, Primor Coroniceneco, Sava Schimov, Titus Caceladim, Theodor Căresnicov földműveseket letartóztatták és bekísérték az ismaili ügyészségre.

5 oldal. "ERDELYI MAG" 1936 május 8

Elfogta a rendőrség a legutóbbi betörések tetteseit

A battagu rablóbanda az öreg Blazsek „irányítása” alatt működött

A rendőrség bünygyi osztálya veszedelmes betörőbandát tett ártalmatlanná. A bünygyi osztály detektívjeinek a piacon feltűnt egy fiatalember, aki cukrot kínált eladásra a falusiaknak. A fiatalembert előállították a rendőrségre, ahol vallatása során kiderült, hogy Pop Martinnak hívják. Rövid faggatás után Pop Martin beismerte, hogy 5 társával együtt ő követte el a legutóbbi oradeai betöréseket.

Pop Martin megnevezte bűntársait: Bures Vince, Bleier Miklós, Mezei György, Fekete János és Weiser Imre személyében, a kiket szintén letartóztatott a rendőrség.

A betörőbanda tagjai beismerték, hogy

ők törtek be Weisz Lajos Titu Maiorescu-ucca 4. sz. alatti lakásába, ahonnan 28 ezer lei értékű ruha és fehérneműt vittek el. Kétizben törtek be Feldmann Lázár Petre Pipos ucca 1. sz. alatti kereskedőhöz, akitől szintén ruhaneműket vittek el. A banda tagjai törtek be a társulati felső kereskedelmi iskolába és a Grivitei és Holban ucai iskolákba is.

A betörőbanda orgazdája az öreg Blazsek István volt, aki tudvalevőleg 27 évet ült börtönben betörések miatt. Blazsek látta el „szaktanácsokkal” is a banda tagjait.

A rendőrség Blazsek Istvánt is letartóztatta.

Már a közeli napokban lebontják a tüzoltólaktanya és a Diana épületet

A város vezetősége tudvalevőleg három milliót irányzott elő az idei költségvetésben az új tüzoltólaktanya építésére. Minthogy azonban időközben megjelent a tüzoltóság militarizálásáról szóló törvény mely a tüzoltóságot kivonja a város irányítása alól, nem építik fel a tüzoltólaktanyát, a régi tüzoltólaktanyát pedig földig lerombolják.

A tüzoltólaktanya lebontásával egyidejűleg lebontják a Diana-fürdő épületét is.

Dancea alpolgármester ma délelőtt hoz szasan tárgyalta ez ügyben Savu főmérnökkel és Tóth mérnökkel. Elhatározták, hogy már a közeli napokban árlejtést hirdetnek a két épület lebontására. A tüzoltólaktanya és a Diana-fürdő területét felparcellázzák. Körülbelül 64 parcella lesz ily módon nyerhető, amelyet árlejtés útján áruba bocsát a város. Ezeket a parcellákat nem osztják ki a tisztviselőknek, hanem a legtöbbet ígérőnek adják el.

A tüzoltólaktanya és a Diana épület lebontásából megmaradt téglákból és anyagokból a Bóné-kutnál, a Rulikovszky temető mellett városmajort építenek.

A városmajorban nyernek elhelyezést a

város összes lovai és marhái és kocsijai. A városi autók részére az Alexandri ucca 3. szám alatti épület udvarán építenek garázst. Ebben a garázsban helyezik el a mentőautót is. Valószínű ugyanis, hogy a hadsereg csak a tüzoltóságot veszi át, a mentőszolgálat továbbra is a város hatáskörében marad.

A városi interimárbizottság kedd délutáni ülésén Cristescu üzemigazgatósági elnök bejelentette, hogy az üzemek 200 ezer lejmel járulnak hozzá Moşoiu Traian tábornok szobrának felállításához.

A szobor már csaknem teljesen készen van. Az eddigi tervek szerint a Rhédey-kerti kiállítási pavillon előtt, a Moşoiu-ucca végén állítják fel.

Az interimár bizottság ezután elhatározta, hogy a tanács tagjai az ülések után járó napidíjakon kívül az átvételi bizottságokban kifejtett működésük után havi 7000 lei összegű pauszálét kapnak. Ebből 6000 leit az üzemek, 1000 leit a város fizet.

Az ülés végén Fodor Péter alpolgármester interpellált amiatt, hogy a ligetben szemétdombok éktelenkednek.

Megfenyegették a tanítókat két havi fogházbüntetést kaptak

Elvi jelentőségű döntést hozott tegnap délelőtt az oradeai ítélőtábla Dumitrescu-Manea-Crisan tanácsa.

A tábla előtt vádlottként tizenhét Girisul de Cris falubeli földesgazda állott, Craciun Nicolae és tizenhat társa. A vád ellenük: hogy ki akarták kényszeríteni a falu tanítójától, Span Ilietől, hogy a gyerekek iskolába nem küldése miatt rájuk rótt büntetéseket vonassa vissza.

A faluban ugyanis megbírságoltak 16 gazdát, akik nem engedték gyermekeiket iskolába, hanem házi munkára fogták őket. A törvény ebben az esetben jogot ad a tanítónak ahoz, hogy megbírságoltassa a szülőket és hogy a bírságot perceptorárusok útján hajtassa végre. A tanító érthetően vonakodott engedni a követeléseknek, annál is inkább, mert már nem állt módjában a kiszabott és behajtott büntetéseket visszatéríteni.

A falu elkeseredett lakossága erre Biseru Lajos szenátorhoz fordult, akinek előadták, hogy nem tudják a bírság összegét befizetni és járjon közbe az érdekükben. A képviselő írt egy lapot a tanítónak, aki azonban erre sem hajlandó közbelépni a bírságok visszavonása vagy megsemmisítése ügyében.

Akármenyire is jóhiszeműen járt el a tanító, nem tudta meggyőzni a gazdákat

arról, hogy iskolába járattatni a gyermeket állampolgári kötelesség. A gazdák kitartottak eredeti álláspontjuk mellett és ultimátumot küldtek a tanítónak. Felszólították, hogy 8 napon belül hagyja el a falut, mert ha nem hagyja el, akkor elteszik láb alól. A tanító erre sem hátrált meg, hanem ellenkezőleg hatóság elleni erőszak címén feljelentést adott be a tizenhét gazda ellen.

Az oradeai törvényszék ez év márciusában tárgyalta le az ügyet és a gazdákat fejenként 1 napi elzárásra s 500 lei pénzbüntetésre ítélte.

A tegnapi tárgyaláson a tábla fennfő rogni látta a hatóság elleni erőszak büntetést és ezért a gazdákat fejenként két hónapi elzárásra ítélte.

Megkezdik az újraoltásokat

A tisztí főorvosi hivatal közli, hogy Oradeán május 7-től 11-ig újraoltások lesznek. Az újraoltásokat az illető kerületek tisztiorvosai végzik.

Itt említjük meg, hogy az oradeai cigánytelepet a közegészségügyi hatóság közegei tegnap fertőtlenítették és teljesen kifüstölték, hogy a járványok behurcolását ezzel is meggátolják.

Mozgósínházak műsora

Apolló: TARRAS BOULBA.

Omnia: Judás.

Heyman: Titkárno.

Fórum: Nem kell többé nő.

APRÓHIRDETÉSEK

Allandó olvasóink használják jól a hirdetési tombola szevényeket!

POSTA

Róna fényképésznél

Str. Alexandri 4.

rövid ideig nagy árengedmény!

6 drb. művészlap, ugyanaz, ami a kirakataimban látható, csak 80 lei

Kalandorok kiméljenek és Csunya asz szony jeligére levél van a kiadóban

ÁLLÁS

Bevezetett jó helyre keresettel megbízható lapárust felveszünk. Oradea egyik kerületében. Jelentkezni a kiadóhivatalban. — Piaţa Mihai Viteazul 4.

Cipész segédek és kifutó felvételnek. Witz, Piaţa Unirii 7. 4785

Jó megjelenésű intelligens akvizitor felvételre jó jövedelemmel. Cím a kiadóhivatalban.

Munkások, munkásnők és tűzőnők felvételre a Primus cipőgyárban, Str. Grivitei 11. 4767

Ügyes fiut rikkancsnak keresek. Casa Nationala sarok. Ujságkioszk. Hőgye. 4766

Kifutófiú és csiszoló leányok felvételnek. Iván, Calea Decebal 34. 4779

Gobelin festő leányokat felveszek magas fizetéssel. Cimeket leadni Str. Alexandri 14 Papirüzlet. 4778

Cipész segédek vegyes munkára felvesz Propper és Guttman, Salon de Paris, Str. Rimanóczy 9. 4777

VÉTEL-ELADÁS

Veszek kifogástalan állapotban levő, jó márkájú, 6x9 méretű fényképezőgépet, 4 és feles lencsével. Ajánlatokat „Előnyös ár” jeligére a kiadóba kérek. 4755

Megvételre keresek 1 drb. 500 és 4 drb. 100 lejes bont. Címet árral a kiadóba. 4763

Lakóbejelentő és házbérszerződés nyomtatvány kapható Pásztor papirkereskedésben.

LAKÁS

Egy szoba konyha mellékhelyiséggel kiadó május 15-re. Str. Tudor Vladimirescu 12. 4781

KÜLÖNFÉLE

Egészséges egyént keres vérátömlesztés céljából a Zsidókorház. Jelentkezés 12 és 1 óra között. 4780

Elveszett egy nagy sárga perzsa macska. Becsületos megtaláló vagy nyomravezető jutalmat kap dr Bucico Coriolannál Str. Princip Elena 14. 4789

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA
Telefon: 380.

6 oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 május 8.